

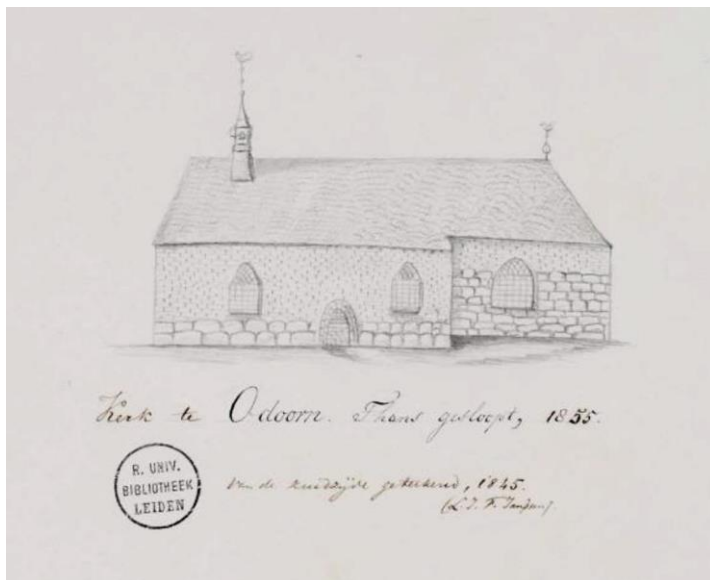
PROJECTPLAN

Projectnaam: Restauratie Van Oeckelen orgel Margarethakerk

Datum: 25 januari 2024

1. Inleiding

De Margarethakerk in Odoorn kent een boeiende geschiedenis. Al in de 13^e eeuw was er sprake van een kerk op deze plek, maar die Middeleeuwse kerk werd rond 1855 gesloopt. Het schip werd vervolgens geheel opnieuw opgetrokken, maar gelukkig bleef het Middeleeuwse koor behouden. Typerend voor het koor is de toepassing van zwerfkeien voor de bouw van de onderzijde van de muren. Het koor kreeg na de herbouw de functie van consistorie.

Tekening van de kerk uit 1845, tien jaar voor de sloop rond 1855

Helaas ging op 29 november 1897 de kerk in vlammen op. Daarbij ging ook het Van Oeckelen orgel uit 1861 verloren. Kort na de brand werd de kerk herbouwd, waarbij het Middeleeuwse koor gelukkig opnieuw behouden bleef. Er werd ook een nieuw orgel geplaatst, wederom van de hand van de firma Van Oeckelen. Dit orgel werd geschonken door Jan Hadders uit Valthe.

Een plaquette bij het orgel herinnert aan de bijzondere schenking. De ingebruikname van het nieuwe orgel vond plaats op 4 juni 1899. Op het orgel is onder meer de volgende tekst te lezen: 'Hoe 't vuur ook woeden mocht, de mildheid won de strijd. Zoo juicht dan, orgelklank, opnieuw aan God gewijd'.

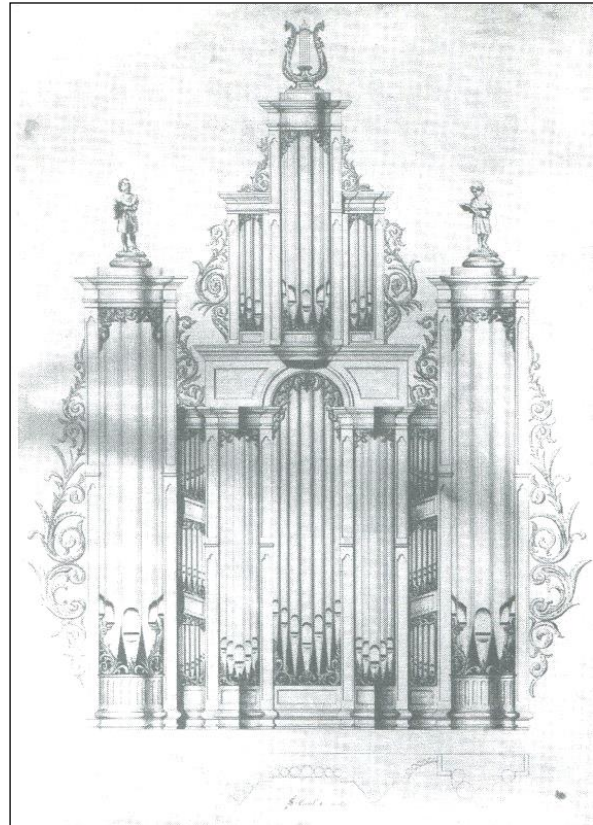
In 2016 kwam de monumentale kerk in eigendom van Stichting Het Drentse Landschap, nadat de Hervormde kerk van Odoorn fuseerde met de Grote Kerk van Emmen.

2. Beschrijving van het project

Kort na de overdracht van de kerk aan Het Drentse Landschap bleek dat het orgel verzakt was, waardoor het nodig was om het orgel te stutten. In de loop der jaren werd het orgel ook steeds lastiger bespeelbaar, vanwege gebreken aan het inwendige van het orgel. Nader onderzoek toonde aan dat een grootscheepse restauratie nodig is om het orgel voor verder verval te behoeden. Het Drentse Landschap is daarom aan de slag gegaan met het voorbereiden van een restauratieproject.

In een onderzoek naar de gebreken werd geconcludeerd dat een restauratie binnen afzienbare tijd noodzakelijk is om het orgel te behouden voor de toekomst. Het gehele orgel dient hersteld te worden. Het gaat onder meer om bouwkundige stabilisatie van het orgelbalkon, het herstel van de orgelkast, herstellen van houtsnijwerk en verflagen, vernieuwing van de elektra, herstel van de windvoorziening, herstel van het speelmechaniek, en het nalopen, schoonmaken en herstellen van het pijpwerk.

Door orgeladviseur Stef Tuinstra is een restauratieplan opgesteld, waarin de restauratie nauwkeurig is beschreven. Dit restauratieplan dient als basis voor de door orgelbouwer Reil uit te voeren werkzaamheden.

Ontwerp van het orgel door Van Oeckelen

3. Doelstelling

Het doel van het project is het behoud van het cultuurhistorisch waardevolle orgel, dat deel uitmaakt van de Rijksmonumentale Margarethakerk te Odoorn.

4. Organisatie

Binnen Het Drentse Landschap wordt een projectgroep geformeerd, bestaande uit een projectleider van het team Monumenten, de orgeladviseur en een medewerker communicatie. De uitvoering van de restauratiewerkzaamheden is in handen van de firma Reil.

5. Kwaliteit

De kwaliteit is geborgd door de inschakeling van deskundige partijen, zowel bij het maken van het restauratieplan als bij de uitvoering van de restauratiewerkzaamheden. Betrokken partijen werken volgens de richtlijnen van de Stichting ERM (URL 7010).

6. Planning

De omgevingsvergunning voor de restauratie is op 21 maart 2023 verleend. Inmiddels heeft de provincie een bijdrage van € 100.000,- toegekend voor de restauratie. Op dit moment wordt gezocht naar aanvullende financiering. Indien de financiering voor de uitvoering rond is kunnen de bouwwerkzaamheden worden voorbereid. Vanwege drukte bij de orgelbouwer kunnen de werkzaamheden pas in 2025 van start gaan. Oplevering van de restauratie is derhalve voorzien voor eind 2025.

7. Communicatie

Vanwege de bijzonderheid van het project zal Het Drentse Landschap veel aandacht besteden aan de communicatie. Er zal dan ook via verschillende kanalen en media worden gecommuniceerd, zoals via nieuwsbrieven en persberichten (Dagblad van het Noorden, RTV Drenthe, Erfgoedstem). Ook via de website en social media-kanalen van Het Drentse Landschap zal over het project worden gecommuniceerd.

Na afronding van de restauratie zal een artikel verschijnen in het kwartaalblad van Het Drentse Landschap. Verder zal er in de kerk een onthulling worden georganiseerd. Hiervoor zullen betrokken personen en organisaties worden uitgenodigd. Ook een open dag voor een breed publiek ligt voor de hand.

8. Begroting en dekkingsplan

Een zorgvuldige restauratie is in de huidige tijd financieel gezien een uitdaging. Gezien het belang van het behoud van het orgel bestaat voor dit project de hoop en de verwachting dat de investering voor een deel middels subsidies en fondsen gedekt kan worden. De provincie Drenthe heeft inmiddels een subsidie toegekend. Er is een ambitie om een vergelijkbaar bedrag via fondsenwerving binnen te halen. Daarnaast zal Het Drentse Landschap uiteraard eigen middelen inzetten.

Hieronder is de begroting van de investering opgenomen, met daarbij het dekkingsplan.

Investering begroot		Dekking begroot	
Orgelbouwer*:	€ 230.000,-	Subsidie provincie Drenthe (beschikt):	€ 100.000,-
Schilder- en verguldwerk:	€ 50.000,-	Eigen middelen:	€ 110.000,-
Bouwkundige kosten:	€ 15.000,-	Fondsenwerving:	€ 110.000,-
Advieskosten:	€ 10.000,-		
Onvoorzien:	€ 15.000,-		
Totale projectkosten:	€ 320.000,-	Totale projectbaten:	€ 320.000,-

*Door Reil is in januari 2023 een offerte uitgebracht. De kosten hiervan bedroegen in totaal ruim € 207.000,-. Aangezien de uitvoering pas voorzien is voor 2025, is rekening gehouden met een indexatie van de kosten.

9. Risicoanalyse

Het risico bestaat dat er onvoorziene gebreken zijn die tijdens de uitvoering van de restauratie aan het licht komen. Dit kan voor meerkosten en voor vertraging in de uitvoering zorgen. Om het financiële risico zoveel mogelijk op te vangen is rekening gehouden met een post onvoorzien in de begroting.

10. Foto's

Het monumentale orgel met daaronder de stutpalen, die zijn weggewerkt achter gordijnen.

Het orgel en het orgelbalkon in het schip van de kerk

Exterieur van de kerk, met rechts de consistorie, het voormalige koor, waarvan het onderste deel is opgebouwd uit zwerfkeien

De voorzijde van de kerk met de toren, gelegen aan het dorpsplein